

Onderwerp: Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling

Ons kenmerk: 14rv000041

Programma(speerpunt): Samenleven

Nummer: 9.

Elst, 27 mei 2014

AAN DE RAAD

1. Samenvatting

Het rijk heeft de opdracht, met de daarbij horende middelen, tot bestrijding van huiselijk geweld en kindermishandeling regionaal belegd via 35 centrum gemeenten. In onze regio is dit Arnhem. Zodoende zijn zij direct betrokken bij preventie en aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Bij de decentralisaties van het sociaal domein komt er meer nadruk te liggen op preventie en aanpak vanuit de lokale situatie en dat betekent dat de regiogemeenten in dit kader er taken bij krijgen. Deze opdracht is vastgelegd in de nieuwe Wmo en de Jeugdwet.

Het ministerie van VWS heeft ook gekeken naar de huidige verdeling van middelen. De toekenning daarvan geschiedt op basis van historische gegevens. Deze verdeling wordt aangepast aan de huidige populatie. Hierdoor zal in de provincie Gelderland minder geld ter beschikking komen. Concreet betekent dit voor de regio van de centrumgemeente Arnhem een teruggang van 2.1 mln over een periode van drie jaar.

Het ministerie van VWS wil het huidige systeem van financiering via de centrumgemeenten wel in takt laten, omdat de inzet via de centrumgemeenten voor regio gebonden voorzieningen nu eenmaal efficiënter is. Echter op voorwaarde dat er in elke regio betere sturing en samenhang in het beleid komt. Dit moet worden vastgelegd in een regiovisie (eens per vier jaar) waarbij alle gemeenten zich akkoord verklaren met de inzet van de (regionale) middelen.

De voorgenomen herverdeling van middelen voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling zal opgevangen moeten worden vanuit een andere gezamenlijke benadering die meer op preventie is gericht dan nu het geval is. Deze benadering kan op dit moment goed worden meegenomen in de uitvoeringsplannen die worden geformuleerd voor de decentralisatieopgaven binnen het sociaal domein, en dat is dan ook de richting die in deze visie wordt voorgesteld. Daarnaast worden nu al concrete stappen ondernomen met het verminderen van 'bedden in opvang' door meer ambulante hulpverlening in te zetten (Moviera). Verder draagt ook de mogelijkheid tot uithuiszetting (Wet tijdelijk huisverbod) bij aan een lagere vraag naar bedden in opvang.

De nu voorliggende regiovisie kadert het begrip 'huiselijk geweld en kindermishandeling' in zodat er regionaal een eenduidige invulling aan wordt gegeven.

Verder geeft de visie richting aan een integrale aanpak die direct aansluit op de lokale uitvoering van de decentralisaties binnen het sociaal domein, waarmee de beoogde integrale aanpak wordt geborgd en recht wordt gedaan aan de uitgangspunten van het sociaal domein gericht op één gezin, één plan, één regie en het ondersteunen en versterken van eigenkracht, thuis nabij.

De visie biedt om dit doel te bereiken een aantal heldere uitgangspunten die deels regionaal en deels lokaal hun doorwerking hebben. Hiervoor worden in bijlage eveneens een aantal praktische handvatten geboden voor lokaal gebruik.

Ook worden in de visie een aantal universele knelpunten aan de orde gesteld, waar specifiek aandacht aan besteed zou moeten worden, zoals bijvoorbeeld de zogenaamde handelingsverlegenheid en privacy. Daarbij wordt wel ingegaan op het 'wat' maar niet op het 'hoe' omdat dat immers lokaal nadere uitwerking nodig heeft.

Tot slot worden de financiën vanuit historische perspectief kort toegelicht en wordt een doorkijk naar toekomstige omvang en besteding binnen het wettelijk kader geboden. De inzet van de regiogemeenten wordt expliciet niet uitgedrukt in omvang van middelen, maar in integraal op te pakken opdrachten, passend in de uitvoeringsplannen van het sociaal domein. De samenhang hier is evident en de middelen zijn gekoppeld aan de nieuwe wetten.

De nu voorliggende regiovisie is richtinggevend op het gebied van sturing en samenhang van beleid, hetgeen in overeenstemming is met de opdracht vanuit het ministerie om een betere regionale sturing en samenhang op beleid tot stand te brengen.

2. Waarom naar de raad

De expliciete opdracht voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling ligt besloten in de nieuwe Wmo en de Jeugdwet. Maar ook zonder deze nieuwe wetten waarin hiervoor specifiek aandacht wordt gevraagd, zou de aanpak integraal onderdeel moeten zijn van het nu al geldende Wmo- en jeugdbeleid. Uit onderzoek blijkt dat de inbreuk op de persoonlijke integriteit voor de slachtoffers lang durende negatieve gevolgen heeft die hun weerslag op de hele samenleving hebben. Alleen al uit dat oogpunt kan onze hele gemeenschap niet heen om een gedegen en gedragen integrale aanpak van het probleem dat geen grenzen kent van leeftijd of milieu. Hierin draagt de gemeente als meest nabije overheidsorgaan voor de inwoners een bijzondere verantwoordelijkheid van regievoerder. De gemeenteraad kan vanuit zijn verantwoordelijkheid erop toezien dat de uitgangspunten uit deze visie daadwerkelijk hun weg vinden naar alle nota's en plannen die door de raad moeten worden vastgesteld.

3. Doelstelling en beoogd meetbaar effect

De richting die in de visie wordt gegeven aan de integrale aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, draagt bij aan een samenleving waarin ondersteuning niet langer versnipperd is. De nadruk komt meer te liggen op een veilige leefomgeving voor alle inwoners en voor alle slachtoffers, zodat zij niet uit hun vertrouwde omgeving gehaald hoeven te worden. De inbreuk die op hun persoonlijke integriteit heeft plaatsgevonden heeft hierdoor niet nog meer verscheurende effecten die de verdere ontwikkeling en het verdere

leven nadelig beïnvloeden. Veiligheid van en voor iedereen en specifiek voor betrokkenen staat hierin voorop.

Door deze benadering wordt het ook mogelijk om de korting op de middelen die aan de centrum gemeente worden uitgekeerd op te vangen. De aanname is dat meer preventieve inzet door bijvoorbeeld ambulante begeleiding, gebaseerd op vroegsignalering, leidt tot een lager gebruik van dure (intramurale) opvang. Daarnaast kan ook het gebruik van het tijdelijk huisverbod hierop een positief effect hebben. Dit verbod is namelijk zowel preventief als curatief toepasbaar.

Door de directe koppeling van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling aan de uitvoeringsplannen van het sociaal domein, is het mogelijk om meer samenhang aan te brengen in de vroegsignalering en de inzet van preventieve interventies waardoor escalatie kan worden voorkomen. We realiseren ons daarbij dat het onmogelijk is om overal en altijd tijdig de signalen op te pakken, overal en altijd escalatie te voorkomen.

4. Argumenten en alternatieven

Met de invoering van de nieuwe Wet Jeugdhulp en in het kielzog hiervan de nieuwe Wmo worden per 1 januari 2015 alle individuele gemeenten verantwoordelijk voor de bestrijding van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Deze verandering in het wettelijke kader en de noodzaak om de inzet van de centrumgemeente Arnhem als ook de inzet van de andere gemeenten transparanter te maken, vormen de aanleiding voor het opstellen van een regiovisie.

Om beleid op het gebied van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling succesvol te laten zijn, is het van belang dat dit zoveel mogelijk overal, dus bij voorkeur ook landelijk, wordt gedragen. Zodat deze uitgangspunten in de aanpak bij alle betrokken gemeenten worden gehanteerd. Juist hierin ligt de kans op betere sturing en meer samenhang van beleid, een integrale benadering vanuit één gezin, één plan, één regie gericht op het ondersteunen en versterken van eigen kracht.

De minister heeft duidelijk gemaakt dat het noodzaak is om de inzet van de centrumgemeente als ook de inzet van de andere gemeenten transparanter te maken. Door de noodzakelijk uitgaven voor de uitvoering van de wettelijke taken inzichtelijk te maken, historisch met een doorkijk naar de toekomst, wordt hieraan voldaan.

De regiovisie is in nauw overleg met de regiogemeenten geformuleerd. Het concept is besproken met de VNG en met sleutelfiguren uit het veld, zoals afvaardiging van politie, Veiligheidshuis, MEE, Moviera en de Participatieraad. Het concept is besproken en akkoord bevonden in het Bestuurlijk Regionaal overleg van het Sociaal Domein (BreSDo) op 14 maart jongstleden. De regiovisie kan op een breed draagvlak in het veld rekenen.

Gezien de wettelijke opdracht ten aanzien van het formuleren van een regionale visie en de wijze waarop de nu voorliggende visie tot stand is gekomen met een brede consultatie, rekening houdend met de decentralisaties binnen het sociaal domein et cetera, valt geen redelijk alternatief aan te bieden.

5. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

De uitvoering van de regiovisie is deels een aangelegenheid van de centrumgemeenten in samenspraak met de regiogemeenten en deels een lokale aangelegenheid.

De lokale uitvoering zal zijn weg moeten vinden in de (op te stellen) uitvoeringsplannen op het gebied van de nieuwe Wmo en de Jeugdwet. Hiervoor wordt in de visie een handvat aangeboden. Daarbij wordt eveneens aandacht besteed aan monitoring en verantwoording, op basis van bestaande monitoren waarvan de informatie wordt samen gevoegd en geanalyseerd om de ontwikkelingen te volgen ten behoeve van de sturing regionaal en lokaal.

6. Communicatie

Indien alle raden van de betrokken regiogemeenten hun instemming hebben gegeven, zal hierover en dan met name over de uitvoering, breed worden gecommuniceerd over de inhoud en de te nemen acties met alle betrokken afdelingen, instanties/instellingen en groeperingen.

7. Kosten, baten en dekking

Het akkoord gaan met de voorgestelde beslispunten heeft voor onze gemeente geen financiële gevolgen.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

Th. Hoex MMO

drs A.S.F. van Asseldonk

8. Relevante stukken

1. Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling

Portefeuillehouder: Burgemeester.

Behandelend teammanager voor technische vragen: D.P.M. Ploum, tel.: (0481) 362 300,
email: info@overbetuwe.nl